

Puigdemont... en saben res més?

Carles Puigdemont guanyarà les eleccions. Una derrota de molts escons respecte d'ERC s'interpretaria com la desaprovaçió de la seva gestió al capdavant del Procés pel mateix independentisme. Això, que hauria passat amb una llista del PDECat, ho evitarà la de Junts per Catalunya, que amaga aquestes sigles perquè l'elector la vegi com la "llista del president". Una candidatura, cal no passar-ho per alt, amb molts agitadors cívics i culturals.

Des de l'1 d'octubre els directors del Procés no han sabut mantenir el relat del que feien perquè algunes variables no s'havien sospesat prou. S'ha improvisat com en altres ocasions, però no s'ha trobat el to per explicar-ho. És per això que en aquestes eleccions l'independentisme hi va sense un horitzó clar –perquè es desconeix o s'embosca–. És per això que JxCat guanyarà.

L'independentisme viu des del 2012 en una cursa per superar reptes cada vegada més complexos, com ha demostrat cada gran manifestació de l'Onze de Setembre. No hi ha res més útil que dir-li que no serà capaç de fer una cosa perquè immediatament es proposi aconseguir-ho. És aquí on entra en joc l'hàbil aparell de propaganda de JxCat, que publica que si aquesta llista guanya, el govern Rajoy haurà de deixar tornar Puigdemont. Això és una entelèquia, però, enmig de la manca de discurs independentista, fer tornar el "president legítim" amb els vots apareix com un nou repte, una mena de Verkami electoral.

A la victòria de JxCat hi contribuirà que l'altre gran candidat independentista, Oriol Junqueras, és a la presó, d'on s'ha vist que, tard o d'hora, amb l'acatament de la Constitució els polítics en surten –el cas dels Jordis és diferent–. En canvi, tornar de l'exili belga és més complicat. Tothom entén que passada la fron-

JOAN ESCULIES

ESCRIPTOR I HISTORIADOR

tera el destí de Puigdemont serà una presó llarga per evitar el risc de fuga. Per tant, l'independentista pot creure que la papereta ha de ser per al més necessitat.

Gràcies a la tecnologia, a més, Puigdemont és present a la campanya. Pels mitjans i per Twitter l'electorat el té tan a prop com quan era a la Generalitat. Ell es fa la seva pròpia campanya. La resta són teloners. Junqueras, en canvi, és el candidat absent. Es fan tuits en nom seu, es publiquen les seves cartes, però l'electorat no el sent ni el veu. No té tampoc uns segones espases amb entitat per cobrir la seva absència. ERC el 21-D recollirà més els fruits del que ha sembrat en els darrers anys que no pas l'efecte de la campanya.

Enmig del marasme, Puigdemont, a més, pot generar il·lusió. Per fer què? Això a l'electorat independentista, que viu en estat de setge psicològic, li és de moment igual. Ara s'ha de guanyar. Després ja es veurà. Així, és "el president a l'exili" qui alça la veu davant Juncker i li diu que la Unió Europea no és prou democràtica. I és el "legítim president de Catalunya" qui clama que Espanya

és una vergonya. Fa, en definitiva, de líder, d'altaveu del que pensa l'independentisme i verbalitza els greuges dels dolguts.

Entre els seus votants hi haurà, esclar, l'electorat del PDECat, els que demanaven una llista conjunta –i entenen que ERC no l'ha volgut–, els que la volen veure en la de JxCat i alguns membres de les famílies que reparteixen el vot entre les distintes candidatures independentistes sense mirar més enllà. Però també molts més votants.

Hi ha un element important que no s'esmenta mai. A les persones ens atrauen els fets extemporanis. L'any 1926 els Fets de Prats de Molló van reportar a Macià una publicitat extraordinària, clau per fer-li guanyar les eleccions del 1931 que el van dur a la Generalitat. La insurrecció fracassada era un gest romàntic més propi dels Balcans –d'on encara podia venir a principis de segle alguna aventura de bandolers– que no pas de l'Europa que s'ordenava i burocratitzava en l'espai i en el temps.

Arran de la detenció del cabdill d'Estat Català, el periodista Agustí Calvet, *Gaziel*, va constatar que poques vegades hi havia hagut tanta unanimitat a Catalunya. "Tothom va exclamar des del primer moment: «Macià i els seus xicots estan bojos!»" La gent cercava amb avidesa la premsa estrangera, que en plena dictadura de Primo de Rivera encara arribava amb més escassetat. Quan llegien la poca que trobaven, continuaven perplexos. Passaven els dies i el ressò del fracàs de Macià creixia. "Sí, sí, estan bojos –deia la gent–, però, en saben res més?"

JxCat guanyarà les eleccions, no pas perquè l'electorat voti en clau presidencialista, sinó perquè ser a la presó com Junqueras és duríssim, però que a l'Europa del segle XXI la fins fa ben poc màxima autoritat d'un país es trobi en la situació de Puigdemont és un fet inaudit. I això enganxa.

Puigdemont pot generar il·lusió. Per fer què? Això a l'electorat independentista de moment li és igual

Dickinson, St. Vincent Millay, Riera

SEBASTIÀ ALZAMORA

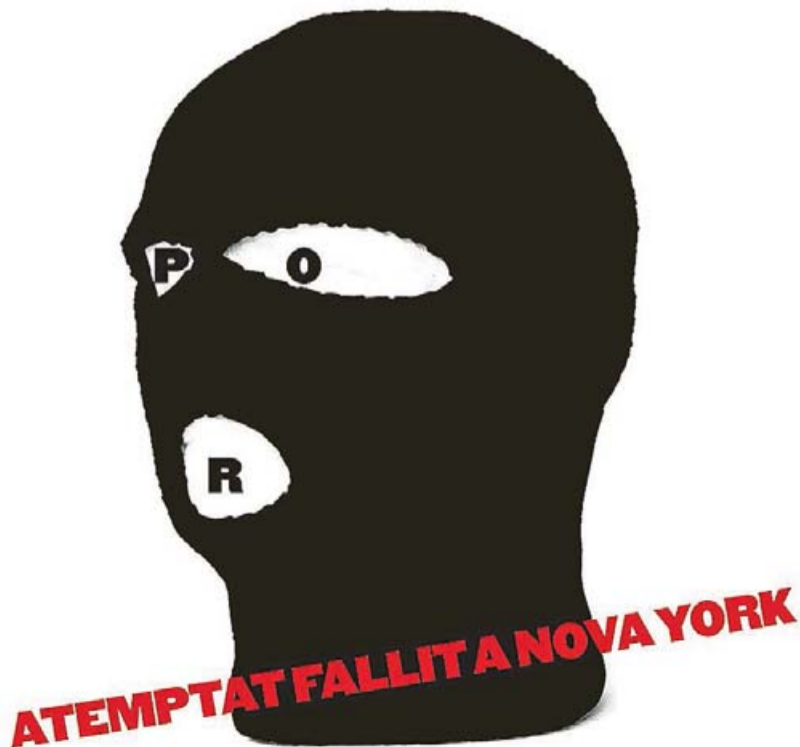
ESCRIPTOR

☛ Coincideix la publicació en català de dues grans poetes nord-americanes, totes dues en traducció del també poeta Marcel Riera: *Aquesta és la meva carta al món*, d'Emily Dickinson (Proa), i *L'amor no ho és tot*, d'Edna St. Vincent Millay (Quaderns Crema). És una excel·lent doble notícia, per la vàlua de les autores i per la qualitat de la feina del traductor a l'hora de transvasar-les a la llengua catalana en sengles antologies, àmplies i representatives de la seva obra; totes dues editades, a més, amb el text bilingüe confrontat.

☛ Emily Dickinson (1830-1886) és una de les poetes més importants de la literatura moderna, i el femení és genèric perquè naturalment ens referim tant a poetes dones com a poetes homes. Els seus poemes (*Aquesta és la meva carta al món* n'ofereix una tria de més de dos-cents) transmeten sovint la sensació d'haver estat escrits en contacte amb algun àmbit de la realitat que no és exactament humà, o que en tot cas depassa els paràmetres de la raó estricta. No es tracta, però, de la veu d'una persona trastornada, sinó de la d'algú dotat d'una lucidesa i una sensibilitat privilegiades i que, a més, s'expressa en les paraules planeres de la seva quotidianitat. En Dickinson tot és a la vegada concret i abstracte, proper i inefable, amable i esquerp, lluminós i fosc. És una poesia del misteri, que mostra el misteri, sense revelar-lo, amb una naturalitat i una franquesa pertorbadores. Com era misteriosa ella mateixa, en la seva existència aparentment rutinària i simple. Ho expliquen bé la pel·lícula *A quiet passion* (en castellà, *Historia de una pasión*), de Terence Davies, i l'exposició *The Networked Recluse*, que es podia visitar la primavera passada a la Morgan Library de Nova York i que seria magnífic que alguna institució catalana dugués aquí, si el 155 i Montoro ho permeten. Algunes decisions de Riera en la seva versió són discutibles (personalment no hauria prescindit dels guionets, tan característics de l'escriptura dickinsoniana) però no ho és gens la impressió de feina ben feta que desprèn el resultat en conjunt.

☛ Edna St. Vincent Millay (1892-1950) és fascinant tant pel que diu com per com ho diu. Autora d'èxit, la poesia de St. Vincent Millay és plena de sofisticació, elegància, sensualitat i mundanitat, i la lectura dels seus poemes resulta sempre seductora i sovint enlluernadora. Vitalista, progressista, obertament bisexual, emblema indiscutible de la Nova York dels feliços anys del jazz, és autora de divuit llibres de poemes, dels quals nou són representats a *L'amor no ho és tot*: destaquem-ne *Unes quantes figues entre els cards* (*A few figs from thistles*), que li va donar fama i controvèrsia pel seu feminisme i el seu tractament de la sexualitat. Dos llibres absolutament recomanables amb els quals Riera (que ja havia publicat traduccions de Larkin i Bai Juyi i que té a punt antologies d'Edward Thomas, Patrick Leigh Fermor i W.H. Auden), es reafirma, a més de com a poeta (*Llum d'Irlanda, Occident, Altres veus*), com a traductor de referència.

DE FITA FIT

JORDI DURÓ